

پاسخنامه تشریحی

- ۱ - گزینه ۱ کیفیت استعمال: چگونگی به‌کارگیری (به کار گرفتن) / الأعشاب الطَّيِّبَةُ: گیاهان دارویی، طبی، پزشکی / قد سَاعَدَتْ: کمک کرده است (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / صُنِعَ: ساختن (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / الحيوانات الصَّحْرَاوِيَّة و الطَّيُور: حیوانات صحرائی و پرندگان (رد گزینه‌های ۳ و ۴)
- ۲ - گزینه ۳ زیرا طبق نکته: اسم اشاره در اَوَّل عبارت + اسم بدون (أَلْ) ← اسم بدون «أَلْ» خبر است.
در گزینه‌های دیگر به‌ترتیب «فِي الصَّفِّ»، «أُمَّهَات» و «يَقْرَآن» خبر هستند.
- ۳ - گزینه ۴ «مَلَايَس» مفعول است که هم مضاف برای ضمیر «نا» و هم موصوف برای «الخَرِيفَةُ» می‌باشد.
بررسی گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «أَشْجَارَ» مفعولی است که فقط مضاف است. (مضاف‌إلیه آن «التَّقَاح» می‌باشد).
گزینه «۲»: «شَيْئاً» مفعولی است که فقط موصوف است. (صفت آن «أَفْضَل» می‌باشد).
گزینه «۳»: «بَنْت» فاعل است که هم مضاف و هم موصوف می‌باشد؛ «الکُتُب» مفعول است ولی فقط موصوف است، مضاف نیست.
- ۴ - گزینه ۴ صورت سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، جمله اسمیه وجود نداشته باشد؛ با توجه به «نَجِدْ» در گزینه «۴»، جمله فعلیه محسوب می‌شود، در دیگر گزینه‌ها جمله اسمیه وجود دارد:
- گزینه «۱»: «الإنسان» مبتدا / يَحْتَاجُ: خبر
گزینه «۲»: «طالِبَات» مبتدا / يَدْرُسْنَ: خبر
گزینه «۳»: «إِقَامَةً» مبتدا / تُبْعَدُ: خبر
- ۵ - گزینه ۴ «المُحْسِنِينَ» مفعول است.
- ۶ - گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:
هذه الأضواء: این نورها (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / المحيطات: اقیانوس‌ها (رد سایر گزینه‌ها) / تَتَبَعْتُ: فرستاده می‌شود (رد سایر گزینه‌ها) / البكتيريا المضيفة: باکتری نورانی (رد گزینه ۱)
- ۷ - گزینه ۳ «أَخَذَی» فعل و فاعل آن «هو» است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌های «۱ و ۲»: مجهول است، بنابراین نایب فاعل دارند.
گزینه «۴»: جمله اسمیه است و فعل ندارد.
- ۸ - گزینه ۴ عُمر نوع: عمر نوعی (نادرستی گزینه‌های ۱ و ۲) / من هذه الأشجار الطَّوِيلَة العجیبة: از این درختان بلند عجیب (الطَّوِيلَة و العجیبة صفت هستند) (نادرستی گزینه‌های ۱ و ۳) / قد يَصِلُ: گاهی می‌رسد (نادرستی گزینه‌های ۲ و ۳) (قد + مضارع به‌صورت «گاهی» ترجمه می‌شود) / إلى أَكْثَر من خُمْسَمائة سَنَة: به بیش از پانصد سال
- ۹ - گزینه ۱ در گزینه «۱»، تنها جمله اسمیه داریم. (أنا: مبتداً + أَكْرَمُ: خبر + تلاميذ: مضاف‌إلیه)
ترجمه عبارت: من گرامی‌ترین دانش‌آموزان مدرسه‌ام هستم زیرا من پرتلاش‌تر هستم.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: (الْقَائِدُ يَقُول) جمله اسمیه و (دافِعُوا عَنْ ...) جمله فعلیه است.
گزینه «۳»: (الْثَّقَطُ) جمله فعلیه است.
گزینه «۴»: (يَجْلِسُ الْأَطْفَال) جمله فعلیه است.
- ۱۰ - گزینه ۳ لَا + تَذْهَبِينَ ← لَا تَذْهَبِي ← «ی» فاعل از نوع ضمیر بارز است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: «عَيْن»
گزینه «۲»: «الطُّفَل» مبتدا است.
گزینه «۴»: «نا» در «كُتِبْنَا» (ما را بنویس) مفعول است.
- ۱۱ - گزینه ۱ لَا تَضْرِبْ + نا ← ما را زن، در گزینه‌های دیگر تمامی فعل‌ها متکلم مع‌الغیر و «نا» فاعل آنها است.
- ۱۲ - گزینه ۱ «ی» از حروف اصلی فعل یعنی «ه» د، ی است و ضمیر نیست. (اذْهَبِي: برو، لَاحِظْ: نشو، ضَرَبْتَنِي: مرا زد)
- ۱۳ - گزینه ۳ زیرا از (عَلِمُ = بیاموز + نا = ما را) تشکیل شده است. از کسرة عین‌الفعل یعنی «ل» مشحَص است که «عَلِمُ» فعل امر مخاطب است و «نا» مفعول آن است. (به ما بیاموز)
گزینه‌های دیگر همگی صیغه متکلم مع‌الغیر هستند و «نا» فاعلشان است. (یاد دادیم / یاد گرفتیم / مبارزه کردیم)
- ۱۴ - گزینه ۴ يَسْتَطِيعُ می‌تواند (رد گزینه ۳) / أَنْ يَذْهَبَ: که برود (رد گزینه ۲) / فِي سَيَّارَتِهِ: در ماشینش (رد سایر گزینه‌ها) / سَتَّة مسافَرین: شش مسافر (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
- ۱۵ - گزینه ۴ با توجه به ترجمه صورت سؤال که می‌گوید: «صدها چراغ الکتریکی را دیدم که نورشان از هتل‌های نورانی فرستاده می‌شود»، نکته: توجه شود اگر ضمیر متصل به اسم چسبیده باشد، آن ضمیر، مضاف‌إلیه است.
- ۱۶ - گزینه ۲ محاکم شرع که دعای مدنی مثل دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می‌کردند.
- ۱۷ - گزینه ۴ حسین‌خان سپهسالار، مشوق ناصرالدین‌شاه برای اخذ تمدن اروپایی بود.
- ۱۸ - گزینه ۴ اداره ایالت آذربایجان با مرکزیت شهر تبریز، همواره به عهده ولیعهد بود.

۱۹ - گزینه ۳ توضیحات سؤال مربوط به امیرکبیر است.

۲۰ - گزینه ۴ شاهان قاجار در عمل نمی‌توانستند به‌طور کامل و همیشه قدرت استبدادی و اختیارات نامحدود خود را به کار ببندند؛ زیرا از یک سو فاقد ابزارهای لازم مانند نظام اداری کارآمد و ارتش ثابت و حرفه‌ای برای اعمال قدرت مطلق بودند و از سوی دیگر، نفوذ اجتماعی و دینی روحانیت و مراجع شیعه، قدرت سیاسی و نظامی ایلات و نفوذ و دخالت قدرت‌های استعمارگر دامنه قدرت و اختیار شاهان را تا حدودی محدود می‌کرد.

۲۱ - گزینه ۲ آقامحمدخان، با غلبه بر لطفعلی خان زند و سرکوب شورش حاکم گرجستان، در تهران که قبلاً آنجا را به پایتختی انتخاب کرده بود، تاج‌گذاری کرد.

۲۲ - گزینه ۴ پس از مرگ محمدشاه، ولیعهد او، ناصرالدین میرزا، با درایت میرزاتقی‌خان قزوینی بر تخت شاهی نشست.

۲۳ - گزینه ۴ ناصرالدین‌شاه اگرچه ضرورت نوگرایی و جبران عقب‌ماندگی کشور را درک کرده بود، از نتایج سیاسی آن، که کاهش قدرت و اختیارات نامحدود شاه بود، به‌شدت وحشت داشت، برای مثال او مدرسه دارالفنون را نماد ترقی قلمداد می‌کرد و علاقه فراوانی به انتشار کتاب و روزنامه داشت اما در عین حال، از نشر اندیشه سیاسی جدید و ترویج افکار مشروطه‌طلبی و جمهوری‌خواهی در ایران سخت بیمناک بود.

۲۴ - گزینه ۳ عبارت «هیچ قدرتی نمی‌توانست دامنه اختیارات شاه را محدود کند»، اشتباه است.

۲۵ - گزینه ۱ در دوران فتحعلی شاه، او از یک سو با تهاجم نظامی گسترده روسیه و از سوی دیگر با رقابت دولت‌های انگلستان و فرانسه برای نفوذ سیاسی و اقتصادی در ایران مواجه بود.

۲۶ - گزینه ۱ تحقق روستای پایدار سه رکن دارد: فعال کردن اقتصاد روستا، ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی، حفظ محیط زیست و چشم‌اندازهای طبیعی آن.

۲۷ - گزینه ۴ گسترش انقلاب سبز و استفاده از ماشین‌آلات و فناوری در کشاورزی، از جمله اقداماتی بود که برای حل مشکلات اقتصادی روستاها انجام شد که البته ماشینی کردن کشاورزی، موجب گسترش بیکاری در برخی نواحی روستایی شده است.

۲۸ - گزینه ۴ از جمله اقدامات جهاد سازندگی می‌توان به ایجاد شبکه‌های آب آشامیدنی و برق، خدمات بهداشتی، آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای به روستاییان، ایجاد و توسعه راه‌های روستایی، لایروبی و نگهداری قنات‌ها اشاره کرد.

۲۹ - گزینه ۲ - بین درآمد شهرنشینان و روستاییان، شکاف زیادی وجود دارد، البته این بدان معنا نیست که همه شهرنشینان در جهان سطح زندگی بالایی دارند یا همه روستاییان در فقر به سر می‌برند.

- در گذشته، توسعه کشاورزی مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد.

۳۰ - گزینه ۲ ۷۶ درصد فقیران کشورهای قاره آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین در نواحی روستایی زندگی می‌کنند.

۳۱ - گزینه ۱ نابرابری‌های رفاهی بین شهر و روستا وجود دارد. وضعیت دسترسی به آموزش و بهداشت و درمان و مسکن برای فقیران روستایی بدتر از فقیران شهری است. البته آنچه گفته شد بدین معنا نیست که همه شهرنشینان سطح زندگی بالایی دارند و یا همه روستاییان در فقر به‌سر می‌برند.

۳۲ - گزینه ۳ - در سال ۱۳۵۸ جهاد سازندگی با هدف «رسیدگی به مناطق محروم، استقلال کشور و خودبستگی کشاورزی» تشکیل شد.

- شناسایی کاربری اراضی روستاها و تهیه نقشه‌های وضع موجود آن در طرح هادی جای می‌گیرد که اجرای این طرح از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.

- در طرح هادی، چگونگی گسترش روستاها در آینده تعیین می‌شود.

۳۳ - گزینه ۲ ۶۳ درصد فقر در جهان مربوط به نواحی روستایی است و وضعیت دسترسی فقیران روستایی به آموزش، بهداشت و درمان و مسکن بدتر از فقرای شهری است و درآمد روستاییان فصلی و ناکافی است و علاوه بر نابرابری‌های اقتصادی، نابرابری‌های رفاهی نیز بین شهر و روستا وجود دارد.

۳۴ - گزینه ۳ جهاد سازندگی در سال ۱۳۵۸ با هدف رسیدگی به مناطق محروم، استقلال کشور و خودبستگی کشاورزی تشکیل شد.

۳۵ - گزینه ۱ امروزه مشکلات اقتصادی و کمبود تجهیزات و خدمات، تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شوند. در واقع، روستاییان با فقر اقتصادی و فقر دسترسی به خدمات و امکانات روبه‌رو هستند.

۳۶ - گزینه ۴ با توجه به منحنی مرز امکانات تولید، چون این شرکت برای تولید ۳۰۰ دستگاه بیشتر خودروی «سه سیلندر» از تولید ۱۰۰ دستگاه خودروی «شش سیلندر» صرف‌نظر کرده است، پس هزینه فرصت افزایش تولید خودروی «سه سیلندر» کاهش ۱۰۰ دستگاه خودروی «شش سیلندر» است.

۳۷ - گزینه ۲ عدم توانایی همه مصرف‌کنندگان در تهیه کالای مورد نیاز خود و آمدگی بخشی از آنان برای پرداخت مبلغ بالاتر و در نتیجه افزایش قیمت کالا پیامد کمبود عرضه است؛ نه مازاد عرضه.

۳۸ - گزینه ۲ در بازار هنگامی کمبود اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف‌کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه، برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب «افزایش قیمت کالا» می‌شود.

بالا رفتن قیمت باعث می‌شود که از یک سو، تولیدکنندگان رغبت بیشتری به تولید نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند؛ پس در حالت کمبود، قیمت بالا می‌رود و فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا کاهش می‌یابد. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود؛ این سطح قیمت، همان قیمت تعادلی است.

۳۹ - گزینه ۱ الف) تولید در نقاط زیر مرز امکانات تولید ناکارا است.

ب) نقاط خارج از مرز امکانات تولید در صورت ثابت بودن منابع غیر قابل دستیابی‌اند.

ج) در صورت انتقال از نقطه الف) به د) ۲۰۰ واحد به تولید کالای A افزوده می‌شود و در ازای آن از تولید ۲۰۰ واحد کالای B صرف‌نظر می‌شود.

۴۰ - گزینه ۲ وقتی که در بازار، قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر بیاید، کمبود عرضه به‌وجود می‌آید. در سطح قیمت پایین‌تر از ۲۵۰ ریال و در ردیف قیمت‌های ۱ (۱۰۰ ریال) ۲ (۱۵۰ ریال) و ۳ (۲۰۰ ریال) بازار با کمبود عرضه روبه‌رو است.

۴۱ - گزینه ۳ در نقطه «ب» کارگران مازاد به تولید کالای y فرستاده شده‌اند.

در نقطه «د» از کارگران مازاد در بخش‌هایی که به تولید کالای x کمک می‌کنند و مثلاً «ستادی» محسوب می‌شوند، استفاده می‌شود.

۴۲ - گزینه ۳ - نیمه بالایی نمودار، تبادل تولیدات را در بازار کالاها و خدمات (بازار محصولات) نشان می‌دهد.

- در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند.

مسیر شماره ۱: جریان کالاها و خدمات را از بنگاه‌ها به خانوارها نشان می‌دهد.

مسیر شماره ۲: پرداخت پول بابت کالا و خدمات خریداری‌شده در جهت مخالف جریان کالا و خدمات را نشان می‌دهد.

- پولی که خانوارها بابت خرید کالاها و خدمات پرداخت می‌کنند، با عبور از بازار محصولات به‌عنوان درآمد بنگاه دریافت می‌شود.

نکات مربوط به نیمه پایینی نمودار:

- تبادل عوامل تولید (زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی) در بازار عوامل تولید را نشان می‌دهد.

- در بازار عوامل تولید، خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدار هستند.

مسیر شماره (۳): پول بابت عوامل تولید خریداری شده (درآمد خانوارها) در جهت مخالف جریان عوامل تولید را نشان می‌دهد. پولی که بنگاه‌ها بابت خرید عوامل تولید می‌پردازند، با عبور از بازار عوامل تولید، به‌عنوان درآمد خانوارها دریافت می‌شود. درآمد خانوارها در بازار عوامل تولید: پرداخت‌هایی که بابت خرید منابع تولید به خانوارها پرداخت می‌شود.

مسیر شماره (۴): جریان عوامل تولید را از خانوارها به بنگاه‌ها نشان می‌دهد.

۴۳ - گزینه ۲ الف)

کمبود تقاضا در قیمت ۱۴,۰۰۰ ریال = مقدار عرضه در قیمت ۱۴,۰۰۰ - مقدار تقاضا در قیمت ۱۴,۰۰۰

کیلو ۶۰ - ۰ = ۶۰

کیلو ۳۰ = مقدار تقاضای تعادلی

کیلو ۳۰ = ۶۰ - ۳۰ = کمبود تقاضا در قیمت ۱۴,۰۰۰ ریال - مقدار تقاضای تعادلی

(ب)

مازاد تقاضا در قیمت ۶۰۰۰ ریال = مقدار تقاضا در قیمت ۶۰۰۰ ریال - مقدار عرضه در قیمت ۶۰۰۰ ریال

کیلو ۲۰ = ۴۰ - ۲۰ =

کمبود تقاضا در قیمت ۱۲,۰۰۰ ریال = مقدار عرضه در قیمت ۱۲,۰۰۰ ریال - مقدار تقاضا در قیمت ۱۲,۰۰۰ ریال

کیلو ۴۰ = ۵۰ - ۱۰ =

(ج) در نقطه تعادلی یعنی سطح قیمت ۸۰۰۰ ریال و مقدار ۳۰ کیلو تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد.

ریال ۲۴۰,۰۰۰ = ۳۰ × ۸۰۰۰

(د) تنها در سطح قیمت تعادلی، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین می‌رود و رفتار تولیدکننده و مصرف‌کننده هماهنگ می‌شود و قیمت اگر بالاتر از قیمت تعادلی باشد، باید کاهش یابد و اگر پایین‌تر

باشد باید افزایش یابد.

۴۴ - گزینه ۲ الف) خرید - پرداخت‌های عوامل تولید

(ب) خانوارها - بنگاه‌ها

۴۵ - گزینه ۴ این شخص قطعاً تولیدکننده یا فروشنده منحصربه‌فرد یک کالا است که توان قیمت‌گذاری در بازار کالایش را دارد. به عبارتی، ایشان انحصارگر در فروش (نه انحصارگر در خرید -

حذف گزینه (۲) هستند.

۴۶ - گزینه ۱ الف) در سطح قیمت ۲۵۰ ریال چون بیشتر از قیمت تعادلی می‌باشد بازار با کمبود تقاضا و مازاد عرضه مواجه است.

(ب) برای رسیدن به سطح قیمت تعادلی از ۳۰۰ ریال به ۲۰۰ ریال باید ۱۰۰ ریال کاهش قیمت داد.

(ج)

مازاد عرضه = E مازاد تقاضا = A

(د) در سطح قیمت ۲۵۰ ریال مقدار تقاضا برابر است با ۳۰۰ کیلو پس حداکثر درآمد تولیدکننده: ریال ۷۵۰۰۰ = ۳۰۰ × ۲۵۰ می‌باشد.

۴۷ - گزینه ۲ الف) در سطح قیمت ۳۰۰ ریال مقدار تقاضای مصرف‌کنندگان ۱۰ واحد می‌باشد، پس درآمد تولیدکننده برابر است با:

ریال ۳۰۰۰۰ = ۱۰ × ۳۰۰۰

(ب) در سطح قیمت ۲۵۰ ریال مقدار تقاضا برابر است با ۲۰ واحد و میزان پرداختی آن ریال ۵۰۰۰۰ = ۲۰ × ۲۵۰ می‌باشد.

(ج) در سطح قیمت ۲۰۰ ریال مقدار عرضه ۲۰ واحد است و مقدار تقاضا ۴۰ واحد است در نتیجه کمبود عرضه (یا مازاد تقاضا) معادل با ۲۰ واحد داریم.

(د) ردیف ۴، ردیف تعادلی می‌باشد یعنی در این وضعیت مقدار عرضه و تقاضا یکسان است.

ریال ۲۰۰ = قیمت تعادلی

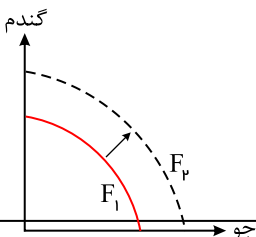
واحد ۳۰ = مقدار تعادلی

۴۸ - گزینه ۴ عوامل مؤثر بر انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج:

- هر عاملی که میزان مواد اولیه و منابع تولید یک کارخانه را افزایش دهد مانند افزایش مواد اولیه، افزایش نیروی کار استخدامی، افزایش سرمایه‌های فیزیکی (ماشین‌آلات و ...) و سرمایه‌های مالی و یا پیدایش یک تکنولوژی و پیشرفت که امکان تولید بیشتر کالاها و خدمات را فراهم می‌آورد، منجر به انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج می‌شود. این انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج

سه حالت دارد:

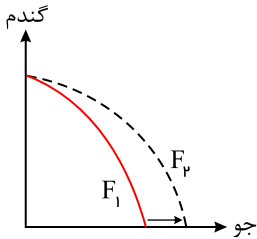
حالت اول: اگر منابع برای تولید هر دو کالا افزایش یابد منحنی به‌صورت زیر جابه‌جا می‌شود: (که در این سؤال نیز منابع برای تولید هر دو کالا افزایش یافته است.)

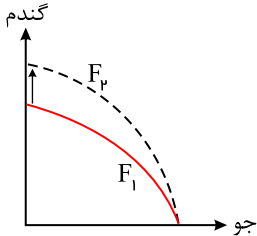

دیبرستان دخترانه علوی واحد شرق

حالت دوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در اینجا مثلاً کالای جو) افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود:

حالت سوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در اینجا مثلاً کالای گندم) افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود:

۴۹ - گزینه ۱ کالاهایی که با کالای موردنظر مرتبطند؛ در اینجا گوشت سفید و گوشت قرمز، اگر دچار تغییر قیمت شوند، به جای هم مصرف می‌شوند و روی مقدار خرید ما از کالای موردنظرمان اثر می‌گذارند. متن سوال نشان می‌دهد که با افزایش قیمت گوشت قرمز، مقدار خرید آن توسط مردم کاهش می‌یابد؛ یعنی نزولی بودن منحنی تقاضا و رابطه معکوس بین P و Q ؛ در نتیجه مردم به ناچار کالای جایگزین را با قیمت مناسب‌تر که هنوز قیمت آن افزایش نیافته (در اینجا گوشت سفید) را جایگزین می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): رابطه معکوس بین P و Q داریم.

گزینه (۳): افزایش قیمت گوشت قرمز، میزان خرید آن را کاهش می‌دهد و میزان خرید گوشت سفید را افزایش می‌دهد.

گزینه (۴): منحنی تقاضا، نزولی است.

۵۰ - گزینه ۱ چای و قند کالای مکمل هستند یعنی افزایش مصرف یکی، مصرف بالای دیگری را هم به همراه دارد و یکی از دلایل بالا رفتن میزان تقاضای قند می‌تواند بالا رفتن تقاضای چای باشد. از آنجا که چای و قند مکمل هستند دو برابر شدن قیمت چای باعث کاهش مصرف چای و قند توأمان می‌شود، پس گزینه (۲) را هم رد می‌کنیم. بالا رفتن قیمت شکر ربطی به افزایش قیمت قند ندارد و به‌طور کلی هر دلیلی که باعث افزایش قیمت قند شود، کاهش مصرف آن را به همراه دارد در صورتی که در سوال گفته شده تقاضای قند چند برابر شده است. حذف گزینه (۳)

شکلات و آبنبات کالای جانشین قند هستند. اگر می‌گفت قیمت آنها زیاد شده یا تولیدشان کم شده، می‌توانستیم گمان ببریم که فزونی تقاضای قند به این دلیل هم می‌تواند باشد. حذف گزینه (۴)

۵۱ - گزینه ۱ الف) تغییر مکان از نقطه ۳ به نقطه ۴: یعنی از وضعیت ناکارایی به کارایی رسیدن که نیازی به انتقال منابع نیست و از منابع غیرفعال استفاده می‌گردد.

ب) تغییر مکان از نقطه ۴ به نقطه ۱: یعنی میزان محصول «ب» را نسبت به قبل افزایش دادن که مستلزم پذیرفتن هزینه فرصت یعنی تولید کمتر محصول «الف» است.

ج) تغییر مکان از نقطه ۲ به نقطه ۳: یعنی از وضعیت کارایی به ناکارایی رفتن و غیرفعال کردن بخشی از منابع و امکانات.

۵۲ - گزینه ۳ علت تامه = وجوددهنده، وجوب‌دهنده، علت کافی و لازم است.

علت ناقصه = وجوددهنده، وجوب‌دهنده، ولی علت کافی نیست و تنها علت لازم است.

۵۳ - گزینه ۳ این معنا از اتفاق منجر به نفی اصل وجوب علی و معلولی خواهد شد.

۵۴ - گزینه ۳ انکار اصل سنخیت یا پذیرش اتفاق به معنای دوم، بی‌اعتباری همه علوم و پذیرش هرج و مرج در جهان را به دنبال دارد.

۵۵ - گزینه ۱ انکار اصل سنخیت به معنای پذیرش هرج و مرج در جهان است.

۵۶ - گزینه ۳ فیلسوفی یافت نمی‌شود که به‌طور صریح با معنای اول اتفاق موافق باشد.

۵۷ - گزینه ۳ عدم آگاهی و احاطه به تمام اجزاء علت موجب شده است تا مردم اتفاق را رخداد بدون علت یا پدید نیامدن معلول با وجود «علت» بدانند.

۵۸ - گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: انکار اصل سنخیت موجب می‌شود که نتوانیم علت پدیده‌ها را کشف کنیم.

گزینه «۳»: برای پدید آمدن معلول، علت تامه لازم است.

گزینه «۴»: کسی که سنخیت علی و معلولی را نپذیرد، اقدام به هیچ کاری نخواهد کرد.

۵۹ - گزینه ۲ عدم هر یک از علل تامه یا ناقصه عدم معلول را در پی خواهد داشت. اما فقط وجود علت تامه است که وجود معلول را محقق می‌سازد. هر دو شرط لازم برای تحقق معلول هستند اما فقط علت تامه شرط کافی است.

۶۰ - گزینه ۲ علت تامه همیشه جمعی از مجموعه عوامل نیست، مثل خداوند که علت تامه جهان هستی است. اتفاق به معنای اول مورد قبول هیچ فیلسوفی نیست، چرا که فلاسفه معتقدند هر معلولی به علت نیاز دارد.

۶۱ - گزینه ۱ چون در نظریه دموکریتوس تمام تحولات جهان در اثر برخورد ذرات سرگردان صورت می‌پذیرند، اگر این برخوردها تصادفی باشند، نمی‌توانند هدف و غایت از پیش تعیین شده باشند و این یعنی اتفاق به معنای سوم «نفی غایت‌مندی». (تأیید گزینه ۱)

رد گزینه ۲: درست است که بیان بعضی دانشمندان نظریه مهبانگ یا بیگ‌بنگ چنین تصویری را ایجاد می‌کند که جهان بی‌علت به وجود آمده است، ولی خود نظریه مهبانگ یا بیگ‌بنگ با اعتقاد به علت نخستین سازگار است؛ زیرا می‌توان گفت علت نخستین ماده بسیار فشرده را ایجاد کرده و به گونه‌ای آن را طراحی کرده است که با یک انفجار منجر به گسترش جهان شود.

رد گزینه ۳: اگر این تکامل تدریجی از پیش معین و طراحی شده از قبل باشد، هیچ اتفاقی رخ نداده است.

رد گزینه ۴: ممکن است چنین شخصی علت تامه بارش باران را شامل عواملی غیر از ابر و سرما نیز بداند که چون آن عوامل محقق نشده‌اند معلول هم ایجاد نشده است. در این صورت اصل وجوب علی و معلولی نفی شده است.